

szociális programját. Málnási füzete is az Új Élet könyvei sorozatának 3. számaként jelent meg Kassán. kf.

Frank Antal: Bevezetés a pedagógiai ifjúságtanulmányba. (Különnyomat a Magyar Tanítóképző 1934. évi 1—2. számából.) 18 lap.

Ebben a derék tanulmányban a buzgó szerző érdekes kísérletről számol be. Arról, hogy a tanító(nő)képző-intézetekben miként lehet a gyermektanulmány fiatal testvére, a gyakorlati ifjúságtanulmány (*Jugendkunde*) érdekében üdvös munkát kifejtteni. Két problémakör vár itt megoldásra: 1. megértés, 2. fejlesztés. Szerzőnk mindkét feladat érdekében a növendékek munkáját veszi igénybe: a beiratkozás napján az elsőéves növendékek *Az én történetem* címmel írnak megadott irányelvek szerint dolgozatokat, majd a tanév végén valamennyi hallgató *Fejlődésem története az elmúlt évben* címmel számol be. Mindkét csoportból részben megható szemelvényeket olvasunk, amelyekből a szerző leszűri a 14 éves (pubertás-) kort jellemző vonásokat és megállapítja a főbb strukturális típusokat. Az önvallomásbeli anyagot kiegészítik a megfigyelések: e végből az intézet minden évfolyama részére van egy *Jellemrajzok* című füzet, amelybe minden növendéknek külön lapjára a tanárok bejegyzik megfigyeléseiket. Nem szorul bizonyításra, hogy a vázolt eljárás rendszeres, következetes és lelkiismeretes végrehajtás mellett komoly és értékes eredményeket fog érlelni, ha a résztvevő tényezők szem előtt tartják azt a tételt, „hogy az igazi ifjúságtanulmány lényegében ifjúságzeretet”. Végül a szerző utal arra, hogy itt rejlik a tanítóképzés *belső* reformjának leglényegesebb tényezője. Ezért kívánjuk, hogy úttörő kezdeményezése minél szélesebb körökben visszhangra találjon és ezzel a képzőket a szeretet hatalmával és eszközével vagy amint ő maga mondja, „az idealizmustól áthevített gyakorlat jegyében folytatott munkássággal” olyan szintjára emelje, amely a reálishan-ideális pedagógia melegágyaivá avatja őket. kf.

Jeges Sándor: A biológia tanításának vezérkönyve. Az előszót írta: *Dr. Gre-guss Pál*. Szeged, 1933. Délmagyarország Hírlap- és Nyomdávalalat Rt. nyomása. (200 l., 86 ábrával.) Ára 10 pengő.

A biológia tanításához szükséges magyar nyelvű kézikönyv a pedagógiai irodalomban igen kevés van. Nagy szolgálatot tett tehát a szerző, mikor ennek a munkának megírására vállalkozott. A könyv A Gyakorló Polgári Iskola Könyvtára című sorozatnak VI. kötete és így elsősorban a polgári iskolák céljait szolgálja, de a középiskolák alsó tagozatában az anyag majdnem ugyanaz lévén, mint a polgári iskolákban, a középiskolai tanárság is használhatja a munkát. A szerző tárgyalja a biológia történetét, a kirándulások vezetését, vivariumok, aquariumok készítését, az iskolai kertek berendezését, a biológiai gyakorlatokat, a rajzolás, a papiros- és agyagmunkák fontosságát, a szertár berendezését, a szabadban való oktatás nagy pedagógiai értékét, a madarak és fák napját, majd példákban mutatja be az állat- és növényvilág főbb típusainak iskolai feldolgozását. A mű írója kétségtelenül a munkaiskola híve.

Minden sorát az Isten, a haza gondolata hatja át és erre a célra felhasználja a többi tárgyakkal való kapcsolatot is. Számtani, irodalmi ismeretek különösen gyakran szerepelnek a tantárgyi kapcsolatok között. Munkája fényes bizonyítéka annak, hogy a biológia tanítása mennyire erkölcsnevelő és nemzeti tantárgy lehet, ha megfelelő tanár kezében van. Meg kell azonban említenem, hogy a felsorolt biológiai kísérletek némelyikét nem az eredeti szerzőnek tulajdonítja az író (például az 58. kísérletet) és rá kell mutatnom arra is, hogy az irodalomnak nemcsak magyar, hanem külföldi képviselői közül is több hiányzik.

Hollandonner Ferenc.

Ladislav Acsay: Que faire pour les jeunes intellectuels sans emploi? Athenaeum. 10 l.

E könnyen folyó franciasággal megírt kis tanulmány társadalmunk legégetőbb kérdésével, az értelmiségi pályák túlterheltségével és az értelmiségi munkanélküliek elhelyezésével foglalkozik. A kérdés súlyos voltára fölösleges fölhívni a figyelmet.

A tanulmány szerzője érdekes statisztikai adatok tükrében mutatja be a jelenlegi állapotok okait és a belőlük származó veszedelemnek folyton növekvő méreteit. E megállapításokból önként folyik, hogy a bajt mind erkölcsi, mind anyagi okokból okvetlenül és sürgősen orvosolni kell. Erre persze csak egyetlen mód képzelhető el: a nagyszámú értelmiségi munkanélkülinek legalább ideiglenes (a válság már nem tart soká?), de sürgős és a képességeket a lehetőségig kihasználó elhelyezése.

Kérdés azonban, hogy a mai általános szegénység idején hogyan lehetne megfelelő számú munkaalkalmat szervezni és a megfelelő anyagi eszközöket előteremteni. Az első kérdésre a szerző a következő párhuzamos megoldási módokat ajánlja: rögtöni haszonnal járó, bár ideiglenes természetű rendkívüli munkálatok végeztetése szűkös, de a létminimumot biztosító díjazással (ilyen természetű elvégzendő munkálatok közül meg is említ néhányat, ezek mind föltétlenül előnyös, sok esetben szükséges dolgok, rögtöni hasznot hozó mivoltuk azonban nem mindig kétségtelen), továbbá egy régi, de úgy látszik, a gyakorlatban nehezen végrehajtható közóhaj teljesítése: az álláshalmazások megszüntetése, majd végül ez utóbbi kérdés bővebb ismertetése után az ifjúságnak a földhöz való visszatérése; ehhez természetesen szintén az államnak kellene a megfelelő tőkét szolgáltatnia.

Majd szembe néz a másik kérdéssel, a megfelelő fedezet előteremtésével. Erre a következő megoldásokat ajánlja: a mammutfizetések egy hányadának kisajátítása, az álláshalmazások megszüntetése, nyugdíjak megvonása a vagyonosoktól, kényszernyugdíjazások, dohánytőzedei és sorsjegyelárusítói engedélyek felülvizsgálata, államilag támogatott vállalatok indokolatlanul nagy jövedelmének leföldözése, nagy vagyonok és nagy jövedelmek fokozatos, nagymértékű megadóztatása.

E mindenesetre érdekes gondolatokról nehéz bírálatot mondani, mert a szerzőtől nyújtott néhány számszerű adat nem elégséges arra, hogy pontosab-